

GUMIJAVÍTÓ ÉS CENTÍROZÓ

SZAKMAISMERTETŐ INFORMÁCIÓS MAPPA

Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program
(HEFOP) 1.2 intézkedés

„Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztése”

GUMIJAVÍTÓ ÉS CENTÍROZÓ

Feladatok és tevékenységek

Boyd Dunlop angol állatorvos fiai rettenetesen kényelmetlennek és megerőltetőnek találták a biciklizést a tömörgumi kerekeken, ezért az apuka összebarkácsolta az első abroncsot, amelyben a légtömlő gondoskodott a rugózásról.

Az automobilkészítéssel karriert futott be az ötlete és így munkahelyet biztosított a vulkanizálóknak és gumijavítóknak is, akiknek legfontosabb feladatuk az elhasználódott autógumik javítása és újra-futóztatása. Később minden gumiból vagy gumírozott szövetből készült más tárgy javításának is ők lettek a szakemberei, pl. szállítószalag, gumitömlő, gumicsónak.

Az abroncs specialistákként dolgozó gumijavítóknál a munkájuk középpontjában a járművek gumiabroncsa áll. Munkájuk szakmai képét a tanácsadás, értékesítés, szerelés, futómű kiegyensúlyozás és javítás határozza meg. Mindenféle fajtájú és méretű abronccsal dolgoznak: a személygépkocsitól és haszongépjárműtől kezdve egészen a mezőgazdasági traktorok és a földmunkagépek abroncsáig.

A gumijavítás más területén tevékenykedő szakemberek elsősorban a szállítószalagokkal és a gumihengerekkel foglalkoznak, ők nagyüzemek és gyártók szervizszolgálat keretében látják el feladataikat.

A gumijavítóknak műszaki feladatokat is el kell látniuk vagy egyéb szolgáltatást is kell nyújtaniuk. A gumis szakembernek jelenleg már nem csak a kéziszerszámaival kell tudni bánni, hanem igen sok modern elektronikus vagy automata géppel, mérőeszközzel pl. a kiegyensúlyozó géppel.

A környezetvédelem is beleszól a gumijavítók munkaterületébe: rendbe hozatal és újrahasznosítás, pl. energia- és nyersanyag-takarékosság, valamint hulladékcsökkentés.

A felsoroltakon túl legfőbb feladataik közé tartozik, a tanácsadás a hibák elhárítása, megelőzése érdekében, valamint a kereskedelmi tevékenységekben való közreműködés.

A vulkanizáló és a gumijavító a következő munkaterületeken tevékenykedik:

- ◆ gumiabroncs javítása,
- ◆ gumiabroncs újra-futóztatása (felújítása, újraépítése),
- ◆ gumiabroncs szerelése,
- ◆ a gumiabroncsok kiegyensúlyozása,
- ◆ kereskedésben eladás, szaktanácsadás.

A gumijavító feladatai

Bizonyos esetekben el lehet távolítani a szegek által okozott lyukakat és az abroncs egyéb sérüléseit. Szeglyuk- vagy fedőtapasszal sok köpenyvázat, elhasználdott abroncsot meg lehet menteni a kidobástól. Az abroncsjavításnak nagy gazdasági jelentősége van, hiszen az új abroncs igen drága, különösen a haszongépjárműveknél és a földmunkagépeknél.

Szállítószalag, és egyéb gumi termékek javítása

Az iparban dolgozó vulkanizáló mindenekelelt szállítószalag, valamint egyéb gumi- és elasztomer-termékek javításával foglalkozik. Itt is szakszerű javításról van szó. A hibás helyet eltávolítani, ellátni kaucsukkeverékkel a meleg- vagy hidegvulkanizáláshoz vagy kaucsukkal bevont szövettel és tapasszal, majd elvégezni az utómunkálatokat.

A gumiabroncsok fel- és leszerelése

Különböző abroncsokon, kerekeken, valamint sínen közlekedő gépjárművek ellátása, kerekeinek cseréje, le és felszerelése, kiegyensúlyozása, és a használathoz tanácsadás nyújtása.

Munkaeszközök, tárgyak

Az üzemek felszerelése műszaki, gépi ellátottsága erősen különbözik egymástól, mely függ az üzem nagyságától, fenntartójától, szervezetétől és a feladatok illetve a termék gyártásának fontosságától.

Az újra-futózó üzemek, gyárak műszaki felszereltségüket tekintve a modern ipari gyártóvállalatoknak felelnek meg.

Legtöbb üzemben a munkák nagy részét félig vagy teljesen automatikus (elektronikus, termosztatikus és pneumatikus vezérlésű) gépekkel végzik.

Ez jellemző az emelési és a szállítási munkákra is.

A legfontosabb kéziszerszámok és eszközök:

- ◆ görgők (fogazott görgő, simítógörgő, recézett görgő),
- ◆ gumikés, sorjázókés, hasítókés, hámozókés, szabályozható kés, gumiolló,
- ◆ törár, kampók, csípőfogók, kalapács, szerelővas,
- ◆ drótkefe,
- ◆ acél-mérőeszköz, acél mérőszalag, tolómérő, körző,
- ◆ bekenő ecset, lemosó ecset,
- ◆ különböző gumiráspolyok,
- ◆ fenőkő,
- ◆ dísztárcsalehúzó, szelepkicsavaró, keresztkulcs.

Gépek, készülékek, berendezések:

- ◆ abroncsoldalgép, emelőberendezés,
- ◆ kézi érdesítógép (csiszológép) és ezek tartozékai: érdesítő kúp, érdesítő fej, érdesítő korong, csiszológömb, csiszolókorong, érdesítő penge, hámozókés, hámozó sablon, késélező gép,
- ◆ centírozó berendezés,
- ◆ fűtőkészülék, automata fűtőkészülék,

- ◆ profilvágó: elektromos fűtéssel rendelkező készülék,
- ◆ abroncstisztító gép: a „kitüremkedések” levágásához,
- ◆ feszítőkészülék: az abroncsfalak szétfeszítéséhez,
- ◆ abroncsszerelő gép, abroncsszerelő asztal, abroncsszerelő készülék,
- ◆ abroncslenyomó, abroncsprés,
- ◆ kocsiemelő, abroncsemelő,
- ◆ sűrített levegős csavarhúzó,
- ◆ abroncsmosógép,
- ◆ helyhez kötött és/vagy mobil kerékkiegyensúlyozó-gép,
- ◆ feszítőeszköz és tartozék kerékkiegyensúlyozáshoz, többek között kiegyenlítő súly,
- ◆ kompresszor.

Ellenőrző és átnéző készülékek:

- ◆ ellenőrző, felmérő és átnéző készülékek: a köpenyvázhoz és az abroncshoz a megmunkálás előtt és után,
- ◆ ellenőrző medence: a javítás után a tömítettség ellenőrzésére.

Munkaanyagok:

- ◆ kaucsukkeverék:
 - defekt-anyagként szabványosított méretben és minőségben,
 - szórt anyagként, mint pl.: nyers futócsík,
- ◆ gumioldat, ragasztó,
- ◆ oldatok, oldószerek,
- ◆ tapaszok,
- ◆ kordszálalás anyag.

Személyes munkavédelmi eszközök:

- ◆ védőszemüveg (pl. az érdesítésnél és a reszelésnél),
- ◆ munkakesztyű.

Munkahely, munkakörnyezet

A vulkanizáló és gumijavító munkatársak igen sokféle környezetben végezhetik munkájukat, ahol általában egyedül látják el feladataikat:

- ◆ gyárban (gumigyár), gyártócsarnokban, gyárudvaron,
- ◆ műhelyekben (magán vállalkozások kisebb, nagyobb műhelyeiben, javító műhelyekben),
- ◆ szervizmunka esetén esetleg külső helyszíneken, szabadban is,
- ◆ esetleg kereskedésekben (gumiabroncs-, köpenyház kereskedés),
- ◆ speciális esetekben vevő- tanácsadó szolgálatoknál.

A munkavégzés során igen sok hulladék anyag (pl. érdesítéskor porreszelék) keletkezik, amely szennyeződéssel jár.

A vegyszerhasználat (ragasztó, vulkanizálás gyorsító) során keletkező illatok pedig nem hasonlíthatók egyetlen parfüméhez sem.

Szoros együttműködése, napi munkakapcsolatai:

- ◆ a kollégákkal,
- ◆ mesterrel,
- ◆ csoportvezetővel,
- ◆ műhelyvezetővel,
- ◆ műszakvezetővel (pl. az újra-futózó üzemekben),
- ◆ képezett munkaerővel, kisegítő munkaerővel,
- ◆ tanulókkal (csak részben).

Egyéb kapcsolatok:

- ◆ vevőkkel,
- ◆ eladókkal,

- ◆ irodai alkalmazottakkal (csak részben),
- ◆ sofőrökkel,
- ◆ esetleg a beszállítókkal,
- ◆ gépszerelőkkel, karbantartókkal,
- ◆ üzem egészségügyi munkatársakkal.

Követelmények

Fizikai igénybevétel és megterhelés a munka során

A munka jellege álló testhelyzetben végzett, sok mozgással (hajolgatással, térdeléssel, guggolással) járó többnyire közepesen nehéz fizikai munka. Előfordul nagyobb tárgyak mozgatása, emelése is.

Nagyobb üzemekben a különböző munkatársaknak inkább csak egyes részműveleteket kell végezniük (csak érdesítés, csak feltöltés, csak szórás), ezért előfordulhat, hogy az egyébként változatos munka egyhangúvá válik. Kisebb üzemekben általában az összes szakmai munkát el kell végezni.

Ugyanakkor előfordul az is, hogy olyankor is kell dolgoznia amikor az emberek nagyobb része pihen vagy szórakozik, pl. szervizügyelet, vagy a gyárakban folyamatos vagy több műszak esetén.

Környezeti ártalmak

A vulkanizálóknak és gumijavítóknak be kell tartani a legalapvetőbb környezetvédelmi és munkavédelmi előírásokat, amelyeket egyre szigorúbban megkövetelnek.

Mivel igen gyakran kell vegyszerekkel is dolgozni, ezért azokat körültekintően kell kezelni, mert helytelen kezelés esetén ártalmas hatásai lehetnek (irritálja a bőrt, vagy a

nyálkahártyát). Balesetveszélyes lehet az egyes gépek, szerszámok, oldószeres helytelen használata.

Egészségügyi, fizikai és pszichikai alkalmassági feltételek:

- ◆ egészséges, erős gerinc, kar, és láb,
- ◆ jó erőnlét és állóképesség, terhelhetőség,
- ◆ jó kondíció, mozgékonyság,
- ◆ gyors reakciók,
- ◆ egészséges légutak, szív, vérkeringés, bőr,
- ◆ kiegyenlített látás (térlátás is),
- ◆ kezűgyesség, és biztos-kezűség,
- ◆ pontosság és precizitás,
- ◆ alaposság,
- ◆ tartós figyelem összpontosítás képessége,
- ◆ alkalmazkodó képesség,
- ◆ műszaki érzék,
- ◆ megbízhatóság,
- ◆ önállóság,
- ◆ felelősségérzet, felelősségtudat.

Egészségügyi kizáró okok:

- ◆ mozgásszervi fogyatékoság, különösen a gerincoszlop és a végtagok korlátozott működőképessége esetén,
- ◆ légúti, hörgő és tüdőpanaszok, allergia,
- ◆ bőr- és nyálkahártya érzékenység,
- ◆ teljesítőképesség csökkenés, gyomor, bélrendszer panaszai miatt,
- ◆ központi idegrendszer tartós károsodása, ideg- és kedélybetegség,
- ◆ jelentős látáshiba, szem kötőszövet érzékenység,
- ◆ szív- és vérkeringési rendszer betegsége,
- ◆ epilepszia, egyéb rohamok.

Érdeklődés

Senki nem tud elégedett lenni a munkájával, ha az nem találkozik valamilyen mértékben az érdeklődési körével. A szakemberek szerint ehhez a foglalkozáshoz az alábbi 17 érdeklődési irányból a legfontosabbak a következő ábrán bejelöltek.

Szabadban végzett munka	Nővérvyektékkel, állatokkal foglalkozni	Emberrel közönségtől dolgozni	Testi erő kell hozzá	Formákkal, vonalakkal végzett munka	Kézi erejükkel, szerszámokkal végzett munka	Technikai feladatokat ellátni	Irodában dolgozni	Emberrel segíteni	Eladni, vásárolni	Tiszta környezetben dolgozni	Gépeket összeszerelni és javítani	Automata gépekkel dolgozni	Fémekkel dolgozni	Elektronikus készülékekkel dolgozni	Építőiparban dolgozni	Laboratóriumban dolgozni
			X		X							X				

Olyan embereket tölt el elégedettség e szakma végzése, akik, szeretik látni napi munkájuk eredményét; akik szívesen dolgoznak szerszámokkal, gépekkel, ugyanakkor fizikumukból, alkatukból adódóan szeretnek testi erőt igénylő munkákat végezni. Szívesen működtetnek, felügyelnek gyártóberendezéseket, gépeket, vagy szükség szerint kézi erejükkel dolgoznak.

Ugyanakkor ha vonzódik a műszaki dolgok iránt (járművek, autók, tengelybemérés, kiegyenlítés, lengéscsillapító ellenőrzés, gumibroncs szerelés) e tevékenységgel gyakorlatban is kielégítheti érdeklődését különösen a gumijavító tevékenységek végzése során.

Kifejezetten előnyös, ha az iskolában érdeklődött a kémia, illetve a vegyészet iránt, és ezekből a tantárgyakból jó eredményt ért el.

Szakképzés

Mivel a szakma végzése igen nagy felelősséggel jár, ezért csak 18 évet betöltöttek részére indítanak gumijavító és centrírozó szakképzést, csak esti tagozatos tanfolyami képzés formájában. Feltétele még az alapfokú iskolai végzettség, és a megfelelő egészségi alkalmasság, valamint egyéves szakmai gyakorlat gumiabroncs és kerékpánt kereskedelem, vagy gumiabroncs szerelő és kiegyensúlyozó, illetve gumiabroncs és tömlőjavító tevékenységi területeken.

A képzés során elsajátítják az alapvető ismereteket:

- ◆ Szakmai számításokat.
- ◆ A gumiipari anyag- és gyártás-ismeret alapjait (anyagismeret, gyártási folyamatok).
- ◆ A gumiabroncsokkal kapcsolatos előírások (hazai és nemzetközi szabványok, a járművekre szerelhetőség előírásai, terhelés-légnyomás-sebesség összefüggései, méretjelek, sebességjelek, terhelhetőségi jelek felismerhetősége, felíratok, az abroncsgyártók által javasolt felhasználhatóság, minőségbiztosítási rendszerek).
- ◆ A gumiabroncsok állapot-meghatározása (mintázatmélység, légnyomás beállítás, javíthatóság).
- ◆ A gumijavítás elvégzése (használatos anyagok, javító tapaszok, oldatok, az anyagok tárolása, felújítási módszerek, gépjárműre, kerékpárra szerelés).
- ◆ A felszerelt kerekek beállítása (stabilitást befolyásoló tényezők, futóművek beállítása, kormányozhatóság, körköröség-mérés, kiegyensúlyozás).
- ◆ A munkavédelmi, tűzrendészeti és környezetvédelmi előírások folyamatos betartása.

A gumijavító és centrírozó képzés államilag elfogadott bizonyítványt ad.

A szakképesítés OKJ azonosító száma: 33 5292 01

A szakmával kapcsolatos további információk részletesen a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet: www.nive.hu honlapján található, Szakképzési dokumentumok címszó alatt.

Szakmai gyakorlat és szakmai továbbképzés az Európai Unióban

Az alábbi honlapon különböző nemzeti és nemzetközi oktatási-képzési pályázati programok találhatók. Így többek között az Európai Bizottság Socrates oktatási, és Leonardo da Vinci szakképzési programjai, valamint a felsőoktatásban résztvevők közép-európai CEEPUS programja.

A honlap információt nyújt a felsőoktatási rendszereket támogató Tempus III. és az Erasmus Mundus programokról, valamint az Európai Unió Kutatási és Technológiafejlesztési Keretprogramjának lehetőségeiről.

Elérhetőség: www.tka.hu

Kereseti lehetőségek:

Az egyes foglalkozások átlagkereseti statisztikáját – több évre visszamenőleg – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján teszi közzé, a Statisztika menüpontban (egyéni bérek és keresetek statisztikája).

Elérhetőség: www.afsz.hu

Elhelyezkedési lehetőségekről tájékozódhat az Állami Foglalkoztatási Szolgálat kirendeltségein, a www.afsz.hu internetes elérhetőségen, vagy mobiltelefonon a <http://wap.afsz.hu> linken.

A gumijavító foglalkozást bemutató **pályaismertető film** elérhető az Állami Foglalkoztatási Szolgálat www.afsz.hu, valamint a Nemzeti Pályainformációs Központ www.npk.hu, továbbá az e-pálya www.epalya.hu internetes elérhetőségeken.

Kiadja: Foglalkoztatási és Szociális Hivatal

Felelős kiadó: Pirisi Károly főigazgató

Készült 1999-ben. Aktualizálva 2008-ban az Európai Unió és a Magyar Állam társfinanszírozásával.

A jelen dokumentum tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság a tárgyra vonatkozó hivatalos véleményét.